

Sygn. akt IV CSK 249/20

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa M. D. i A. W.
przeciwko R. O.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 grudnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 19 grudnia 2019 r., sygn. akt I AGa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od skarżącego na rzecz A. W. kwotę 2700 (dwa tysiące
siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego, zaś wniosek M. D. w tym zakresie oddala.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego R.O. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 grudnia 2019 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania

przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącego rozstrzygnięcia wymaga, czy kara umowna obowiązuje po rozwiązaniu umowy spółki cywilnej; czy w umowie spółki cywilnej można zastrzec karę umowną za używanie cudzego znaku graficznego i słownego bez przeniesienia tych praw na spółkę i jej poszczególnych wspólników; a także czy wspólnicy spółki cywilnej mogą dochodzić zapłaty należności z tytułu kary umownej, określonej w umowie, a dotyczącej naruszenia dobra osobistego poprzez

nieuprawnione używanie nazwy spółki w sytuacji, gdy dobro takie wygasa w chwili rozwiązania spółki.

W odniesieniu do pierwszego z tych problemów należy wskazać, że wątpliwości nie budzi utrzymywanie się postanowień umowy dotyczących kar umownych po jej rozwiązaniu, o ile umowa tak stanowi (wyrok SN z dnia 12 czerwca 2015 r., sygn. akt II CSK 585/14, zob. też wyrok SN z dnia 30 września 2010 r., sygn. akt I CSK 675/09, www.sn.pl). Drugi problem skarżący oparł na założeniu niewynikającym ze stanu faktycznego, tj. używaniu cudzego znaku graficznego i słownego bez przeniesienia tych praw na spółkę i jej poszczególnych wspólników i już z tej przyczyny brak jest podstaw do rozpatrywania tak sformułowanego zagadnienia. Ponadto, niezależnie od tego skarżący nie wykazał zasadnych wątpliwości co do możliwości zastrzeżenia kar umownych w umowie spółki cywilnej (co do dopuszczalności takich postanowień umownych w umowach korporacyjnych por. też wyrok SN z dnia 20 kwietnia 2011 r., sygn. akt I CSK 391/10, a co do zakresu swobody umów w kształtowaniu kar umownych por. wyrok SN z dnia 15 maja 2014 r., sygn. akt IV CSK 508/13, www.sn.pl). Trzeci problem również nie został poparty przekonującą argumentacją, koncentruje się ona bowiem na naruszeniu dobra osobistego, o czym nie orzekano w niniejszej sprawie; przedmiotem sporu było żądanie zapłaty kar umownych zastrzeżonych w razie naruszenia obowiązku niewykorzystywania nazwy (firmy) spółki oraz jej znaków towarowych i innych praw własności intelektualnej dla celów innych niż określone w umowie, zarówno w okresie prowadzenia spółki jak i po jej rozwiązaniu niezależnie od przyczyn. Zatem rozważanie także takiego problemu pozostawałoby bez wpływu na rozstrzygnięcie.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in. postanowienia SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skarżący nie przedstawił jakiegokolwiek uzasadnienia tej przesłanki, a wobec tego należy przypomnieć, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 2015 r., sygn. akt IV CSK 613/14, www.sn.pl). Rolą Sądu Najwyższego nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08 i z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, obydwie nie publ.). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania; oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (postanowienie SN z dnia 8 lipca 2014 r., sygn. akt I UK 65/14, www.sn.pl, zob. także m. in.: postanowienia SN z dnia 14 maja 2015 r., sygn. akt III PK 6/15, www.sn.pl, z dnia 13 lutego 2014 r., sygn. akt I PK 262/13, nie publ., z dnia 27 maja 2010 r., sygn. akt II UK 274/09, www.sn.pl, z dnia 13 grudnia 2007 r., sygn. akt I PK 207/07, nie publ., z dnia 12 lipca 2007 r., sygn. akt III CSK 160/07, www.sn.pl).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Wniosek o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda M.D. zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym podlega oddaleniu, gdyż odpis skargi kasacyjnej został doręczony temu powodowi w dniu 18 maja 2020 r. (dowód doręczenia, k. 935), termin na złożenie odpowiedzi upływał w dniu 1

czerwca 2020 r., a została ona złożona w dniu 2 czerwca 2020 r. (koperta, k. 952),
zatem po upływie terminu na dokonanie tej czynności.

jw